

РЕЦЕНЗІЯ

завідувача кафедри хореографії та танцювальних видів спорту
Національного університету фізичного виховання і спорту України,
кандидата наук з фізичного виховання і спорту
Сороновича Ігоря Михайловича
на дисертаційну роботу Блажко Наталії Андріївни «Моделювання фізичної
підготовленості кваліфікованих спортсменок у черліденгу»,
що подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01
Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність проблеми дослідження. Конкуренція на світовій арені, посилена увага до складання змагальної композиції та виступів спортсменів України на змаганнях найвищого рівня з черліденгу вимагає постійного пошуку раціональних шляхів удосконалення тренувального процесу.

Серед перспективних напрямів удосконалення процесу підготовки спортсменів визначають відповідність системи тренування кваліфікованих спортсменів специфічним вимогам обраного для спеціалізації виду спорту, що пов'язано зі збільшенням обсягу допоміжної і, особливо, спеціальної підготовки в загальному обсязі тренувальної роботи; орієнтацією системи спортивного тренування на досягнення оптимальної структури змагальної діяльності, що передбачає вдосконалення всіх її компонентів, які є значущими на етапах підготовки до вищих досягнень та максимальної реалізації індивідуальних можливостей, а й створення відповідного функціонального фундаменту на ранніх етапах багаторічної підготовки. Дисертаційну роботу присвячено удосконаленню підготовки к з акцентом на розвиток силових якостей та розробці модельних характеристик фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда.

Досліджувана проблема в дисертації Блажко Наталії Андріївни «Моделювання фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменок у

черліденгу» є актуальною, свідчить про зацікавленість з боку тренерів-практиків та науковців і своєчасною.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану науково-дослідної роботи НУФВСУ на 2016-2020 рр. за темою 2.11 «Статодинамічна стійкість, як основа технічної підготовки тих, хто займаються спортивними видами гімнастики» (№ державної реєстрації 0116U001612), та Плану науково-дослідної роботи НУФВСУ на 2021 – 2025 рр. за темою 2.10 «Раціоналізація тренувального процесу у спортивних видах гімнастики (№ державної реєстрації 0121U108308)..

Внесок здобувача, як співвиконавця теми, полягав у розробці та обґрунтуванні моделей фізичної підготовленості спортсменок у черліденгу з урахуванням сучасних тенденцій розвитку змагальної програми, розробці та впровадженню тренувальних занять силового спрямування.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. У дисертаційній роботі відповідно до теми дослідження визначено об'єкт (змагальна діяльність та фізична підготовка спортсменок в дисциплінах черліденгу) та предмет дослідження (вплив тренувальних занять на основі засобів силової спрямованості та контролю рівня підготовленості шляхом моделювання фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда) що відповідають меті та завданням роботи.

Досягнення мети дослідження – розробка програми фізичної підготовки з акцентом на розвиток силових якостей та модельні характеристики фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда з урахуванням особливостей змагальної діяльності для оптимізації тренувального процесу передбачало вирішення таких завдань:

1. Виявити сучасні погляди щодо особливостей змагальної діяльності і фізичної підготовки спортсменів, моделювання у складно-координаційних видах спорту та черліденгу за даними літератури, мережі Інтернет та

практичного досвіду.

2. Здійснити аналіз змагальної діяльності кваліфікованих спортсменів, що спеціалізуються у черліденгу в різних дисциплінах та визначити технічний арсенал дій, провідні фізичні якості та їх компоненти.

3. Обґрунтувати підхід до моделювання та розробити модельні характеристики фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда з урахуванням специфіки змагальної діяльності.

4. Розробити програму занять з фізичної підготовки силового спрямування кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда та перевірити її ефективність.

Результати дисертаційної роботи мають об'єктивний характер, ґрунтуються на достатній кількості наукового матеріалу, комплексі інформативних методів, адекватних поставленим меті та завданням роботи.

Сформульовані висновки у повній мірі відображають зміст проведених досліджень і відповідають завданням роботи.

Достовірність і новизна отриманих наукових результатів.

Достовірність отриманих результатів підтверджується достатньою кількістю обстежених спортсменів, обраною методикою організації педагогічного дослідження. Отримані здобувачем наукові положення та висновки підтвержені шляхом математичної обробки та статистичного аналізу.

Автором застосовано: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та мережі Інтернет, аналіз особливостей підготовки спортсменок у складно-координаційних видах спорту та черліденгу; опитування, аналіз протоколів змагальної діяльності та відеоаналіз протягом 2019-2022 рр. (проаналізовано відеозаписи 20 змагальних композицій): аналіз побудови змагальної композиції та систему змагань в черліденгу в двох номінаціях Чер і Данс; педагогічне спостереження,

педагогічний експеримент та тестування спортсменок з черліденгу; метод моделювання; метод експертних оцінок; методи математичної статистики.

Контингент – кваліфіковані спортсменки з черліденгу – складається із 20 осіб, 10 осіб – 1 група спортсменок 8-10 років, 2 група 10 спортсменок 11-12 років.

Дисертація робота містить **наукову новизну**. Дисертанткою отримано нові дані, а саме : визначено значущість видів підготовки та фізичних якостей, характерні особливості фізичної підготовленості спортсменок в командній дисципліні чер-данс-джаз команда; систематизовано технічні дії та елементи виконавської майстерності й хореографії, які демонструють кваліфіковані спортсменки в змагальній діяльності в черліденгу; обґрунтовано підхід до моделювання та розроблено модельні характеристики фізичної, технічної, хореографічної та акробатичної підготовленості кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда з урахуванням специфіки змагальної діяльності виду спорту; розроблено та визначено ефективність тренувальних занять з фізичної підготовки кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда на основі використання елементів силової акробатики, хореографічного танцю і з урахуванням їх взаємодії в команді та індивідуальних особливостей.

Окрім цього, визначено та доповнено дані щодо змагальної діяльності в різних дисциплінах черліденгу та в дисципліні чер-данс-джаз команда, особливостей підготовки в складно-координаційних видах спорту; дістали подальшого розвитку дані щодо моделювання підготовленості спортсменів в складно-координаційних видах спорту та черліденгу; підтверджено значущість силової підготовки в командних дисциплінах.

Практична значущість досліджень пов'язана з впровадженням модельних характеристик підготовленості спортсменок та оцінкою впливу розроблених тренувальних занять фізичної підготовки кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда з урахуванням їх взаємодії в команді та індивідуальних особливостей.

Результати досліджень було впроваджено здобувачем в навчальний процес кафедри спортивних видів гімнастики Національного університету фізичного виховання і спорту України при викладанні дисципліни «Теорія і методика викладання обраного виду спорту» на 2-му та 3-му курсах (листопад 2021 р.). при читанні лекцій тренерам вищої кваліфікації Центру підвищення кваліфікації та перепідготовки НУФВСУ (листопад 2021 р.), про що свідчать відповідні акти. Отримані дані можуть бути використані тренерами з черліденгу, що істотно підвищить ефективність спортивної підготовки. Результати досліджень апробовано і впроваджено в практику підготовки спортсменок з черліденгу спортивного клубу з черліденгу “Lviv angels” (червень 2022 р.), про що свідчать відповідні акти.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях. Наукові результати дисертації висвітлені в 14 наукових публікаціях: 3 статті у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 1 стаття у періодичному науковому виданні Чорногорії, яке проіндексоване у базі даних Scopus (Q3); 8 публікацій апробаційного характеру; 2 публікації додатково відображають наукові результати дисертації.

Характеристика основних положень роботи. Структура роботи має логічну завершеність. Дисертація складається з анотації, переліку умовних позначень, вступу, 5 розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Дисертацію викладено на 221 сторінці тексту комп’ютерного набору державною мовою (158 сторінок основного тексту). Дисертацію ілюстровано 39 таблицями та 24 рисунками. Список використаних джерел складається з 197 найменувань.

У вступі дисертації обґрунтовано актуальність обраної теми роботи, окреслено зв’язок роботи з науковими планами, темами, сформульовано об’єкт, предмет, мету, завдання, методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення роботи, наведено дані про апробацію отриманих результатів, структуру роботи.

У першому розділі «Сучасні погляди на підготовку спортсменок в індивідуальних та командних змаганнях з черліденгу» автором проаналізовано стан досліджуваної проблеми, проаналізовано особливості змагальної діяльності спортсменів у складно-координаційних видах спорту та черліденгу, надано характеристику змагальних дисциплін у черліденгу, розкрито фізичну підготовку спортсменів у складно-координаційних видах спорту та черліденгу, особливості фізичної підготовленості спортсменок у складно-координаційних видах спорту та черліденгу, здійснено аналіз робіт з моделювання фізичної підготовленості в складно-координаційних видах спорту.

У 1 розділі доведено проблему та актуальність теми. Аналіз наукової літератури дозволив виявити ступінь вивченості досліджуваної проблеми.

У другому розділі «Методи і організація дослідження» відповідно до мети та завдань дослідження обґрунтовано використання методів дослідження, описано організацію дослідження і контингент випробуваних. В роботу було застосовано групу методів, що дозволило отримати інформативні дані: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури та даних мережі Інтернет; опитування; аналіз протоколів змагальної діяльності, даних спортсменів, відеоаналіз; педагогічне спостереження, педагогічний експеримент та тестування спортсменок; метод моделювання; метод експертних оцінок; методи математичної статистики.

Дослідження було проведено в три етапи з 2018 по 2022 рр. Вирішення поставлених експериментальних завдань здійснювалось на базі науково-дослідного інституту Національного університету фізичного виховання і спорту України, м. Київ, та в умовах тренувальної діяльності підготовки спортсменок в командній дисципліні чер-данс-джаз команда з черліденгу на базі спортивного клубу “Lviv angels” (м. Львів). В дослідження брали участь 20 кваліфікованих спортсменок з черліденгу 8-12 років.

У третьому розділі «Дослідження змагальної діяльності кваліфікованих спортсменок, які спеціалізуються у черліденгу, та фізичних якостей, що впливають на результативність виступу команди» дисертанткою здійснено аналіз змагальної діяльності кваліфікованих

спортсменів, що спеціалізуються у черліденгу в різних дисциплінах, визначено значущість видів підготовки та їх компонентів в черліденгу в номінації Данс, технічний арсенал дій, характерних для індивідуальних та командних дисциплін черліденгу в номінації Данс, доведена значущість показників, що характеризують музикально-ритмічну, хореографічну підготовку і провідні фізичні якості та їх компоненти в черліденгу в номінації Данс. Значущість результатів підтверджено відповідними статистичними методами.

У четвертому розділі «Обґрунтування підходу до моделювання фізичної підготовленості спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда та розробка програми занять силового спрямування» здобувачем обґрунтовано підхід до моделювання фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда, обґрунтовано та розроблено модельні характеристики фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда, розроблено програми занять силового спрямування для кваліфікованих спортсменок, що спеціалізуються в дисципліні чер-данс-джаз команда, впроваджено програми занять силового спрямування в підготовку кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда та перевірено їх ефективність.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» дисертантом узагальнено результати дисертаційного дослідження, окреслено їх практичну та теоретичну значущість, висвітлено та обговорено дискусійні питання. Отримано наукові дані трьох рівнів новизни. Перший рівень – результати що набули подальшого розвитку, другий – результати що підтвердили або доповнили наявні дослідження та, по-третє, абсолютно нові наукові дані щодо значущості видів підготовки та фізичних якостей, характерних особливостей фізичної підготовленості спортсменок 8-12 років в командній дисципліні чер-данс-джаз команда; комплексу технічних дій та елементів виконавської майстерності й хореографії, які демонструють в змагальній діяльності кваліфіковані спортсменки 8-12 років в командній дисципліні чер-данс-джаз команда в черліденгу; підходу до моделювання фізичної, технічної, хореографічної та акробатичної підготовленості

кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда з урахуванням специфіки змагальної діяльності виду спорту; модельних характеристик підготовленості кваліфікованих спортсменок 8-12 років в дисципліні чер-данс-джаз команда; програми тренувальних занять з фізичної підготовки кваліфікованих спортсменок в дисципліні чер-данс-джаз команда на основі використання елементів силової акробатики, хореографічного танцю і з урахуванням їх взаємодії в команді та індивідуальних особливостей.

Робота містить висновки, практичні рекомендації, список використаних джерел та додатки, де відображені в тому числі і акти впровадження результатів. За структурою та змістом дисертаційне дослідження має логічне викладення матеріалу, послідовну побудову, що дозволяє отримати уявлення про досягнення мети та завдань роботи. Матеріал дисертаційної роботи викладено державною мовою, лаконічно, науковим стилем.

Зауваження та дискусійні положення щодо змісту дисертаційної роботи. Суттєвих зауважень до змісту та оформлення дисертаційної роботи в цілому немає. Позитивно оцінюючи дисертацію Блажко Н.А., можна зазначити деякі зауваження, побажання і дискусійні питання:

1. Здобувачем проведено детальний аналіз змагальної діяльності в номінаціях Чир та Данс, визначено широкий спектр показників та тестів, що дозволяють оцінити різні сторони майстерності спортсменок: фізичної, технічної, хореографічної тощо. З одного боку, це дає повне уявлення про структуру та зміст підготовки та характеристики підготовленості спортсменок. З іншого, здобувач, на наш погляд, розглянув проблему ширше, ніж її ставив.
2. Яким чином розроблені варіанти тренувальних занять, що містять комплекси силових вправ, вплинули на підвищення рівня інших видів підготовленості спортсменок.
3. Автор пропонує широкий спектр показників та тестів. Яким чином вони були підібрані та обґрунтовані.
4. Здобувачем обрано контингент спортсменок 8-12 років. Чим пояснюється даний вік як кваліфіковані спортсменки.

Однак, зазначені дискусійні питання не впливають на загальну позитивну оцінку поданої роботи і не знижують високого рівня.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Блажко Наталії Андріївни «Моделювання фізичної підготовленості кваліфікованих спортсменок у черліденгу» є завершеним самостійним дослідженням, має наукову новизну, практичну та теоретичну значущість, відповідає вимогам МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 р.) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор Блажко Н.А. заслуговує присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
завідувач кафедри хореографії та
танцювальних видів спорту
Національного університету
фізичного виховання і спорту України

I. М. Соронович

Підпис Сороновича І. М. засвідчую:
Вчений секретар Національного університету
фізичного виховання і спорту України

І. С. Машеренкова